

Olsztyn, dnia 30.04 2014 r.

PS-II.431.1.3.2014

Pani Agnieszka Skwiat
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Jedwabnie
ul. 1 Maja 63
12-122 Jedwabno

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedwabnie, REGON: 004454502, NIP: 745-11-68-219, mieszczącym się w Jedwabnie, ul. 1 Maja 63, 12-122 Jedwabno.

(akta kontroli str. 15-16)

W okresie świadczeniowym 2012/2013 (tj. od 1 października 2012 r. do 30 września 2013 r.) wykonywanie kontrolowanych zadań nadzorowała pani Agnieszka Skwiat - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnie, awansowana przez Wójta Gminy Jedwabno na ww. stanowisko z dniem 1 października 2012 r.

(akta kontroli str. 17-18)

Kontrolę przeprowadzono w obecności Kierownika GOPS, tj. p. Agnieszki Skwiat oraz pracownika merytorycznego - pani Marzeny Kozłowskiej, zatrudnionej aktualnie na stanowisku aspiranta pracy socjalnej.

(akta kontroli str. 19, str. 21 tabela D, str. 25 tabela D)

Kontrolę przeprowadziła pani Aneta Głoskowska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (legitymacja służbowa nr 20/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie) na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.141.2014 z dnia 13 lutego 2014 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

(akta kontroli str. 1-14)

Termin kontroli: od 3 do 10 marca 2014 r. z przerwą w dniu 5 marca.

Kontrolę odnotowano w „zeszycie kontroli zewnętrznych” jednostki kontrolowanej pod pozycją 1/2014.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli:

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz.1228 ze zm.),

- okres objęty kontrolą:

okres świadczeniowy 2012/2013, tj. od 1 października 2012 r. do 30 września 2013 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r.Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli (akta kontroli str. 1-118) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie.

U s t a l e n i a:

Gmina Jedwabno jest gminą wiejską, którą zamieszkuje około 3.700 mieszkańców. Ze sprawozdań finansowo-rzeczowych (*akta kontroli str. 20-27, sprawozdania dostępne także w Oddziale budżetu, planowania i analiz Wydziału Polityki Społecznej*) dot. realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wynika, że:

a) w IV kwartale 2012 r.

- wysokość wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym wyniosła 152.744,00 zł,
- kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym okresie to 24.449,98 zł,

b) w IV kwartale 2013 r.

- wysokość wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym wyniosła 173.673, 00 zł,
- kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym okresie to 39.263,72 zł.

Z powyższego wynika, że w IV kwartale 2013 r. wysokość wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym w stosunku do IV kwartału 2012 r. wzrosła o 13,7%, jednocześnie kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w analogicznym okresie wzrosła o 60,58%

W Gminie Jedwabno organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Jedwabno. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 8a, 8b, 8c oraz z art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie w oparciu o:

- Zarządzenie Nr 50/2012 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 2 lipca 2012 r.,
- Zarządzenie Nr 52/2012 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 2 lipca 2012 r.,
- Zarządzenie Nr 54/2012 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 2 lipca 2012 r.,
- Zarządzenie Nr 55/2012 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 3 lipca 2012 r.,
- Zarządzenie Nr 98/2012 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 2 października 2012 r.,
- Zarządzenie Nr 100/2012 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 2 października 2012 r.,
- Zarządzenie Nr 122/2012 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 12 listopada 2012 r.,
- Zarządzenie Nr 26/2013 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 23 kwietnia 2013 r.,

oraz wydane w trakcie kontroli:

- Zarządzenie Nr 17/2014 Wójta Gminy Jedwabno z dnia 11 marca 2014 r.

(akta kontroli str. 28-38)

W kontrolowanym okresie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie funkcjonował na mocy Statutu przyjętego w drodze uchwały:

- Uchwała Nr XI/51/2011 z dnia 6 października 2011 r. Rady Gminy Jedwabno, *i uchwał w sprawie zmiany Statutu GOPS:*
- Uchwała Nr XXII/156/2012 z dnia 25 września 2012 Rady Gminy Jedwabno,
- Uchwała Nr XXIV/179/2013 z dnia 15 stycznia 2013 Rady Gminy Jedwabno *(akta kontroli str. 39-49)*

Kontrolowana jednostka nie posiadała regulaminu organizacyjnego.

Kierownik kontrolowanej jednostki w sprawach skarg i wniosków przyjmuje klientów we wtorki od godz. 11.00 do 14.30.

Kontrolującej przedstawiono „Rejestr skarg”. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga z zakresu oceny realizacji przez samorząd terytorialny zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 50)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

GOPS mieści się w budynku Gminnego Ośrodka Kultury, którego administratorem jest Urząd Gminy w Jedwabnie. Ośrodek zajmuje pomieszczenia na I piętrze, do których prowadzą schody (brak windy), co stanowi barierę dla osób niepełnosprawnych i z wózkami. Dzięki znajdującemu się na zewnątrz budynku podjazdowi, osoby te mogą jednak bez problemu dostać się do pomieszczeń na parterze i tam też są obsługiwane.

W strukturze organizacyjnej jednostki wyodrębniono stanowisko do obsługi świadczeń rodzinnych oraz stanowisko do obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań wobec dłużników alimentacyjnych, co nie zakłóca wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej. Pracownicy merytoryczni zatrudnieni na powyższych stanowiskach zajmują samodzielnie pomieszczenie. Taka organizacja pracy zapewnia możliwość przeprowadzania rozmów z klientami (m.in. wywiady z dłużnikami alimentacyjnymi) bez obecności osób trzecich, umożliwiając tym samym zachowanie poufności. Osoby realizujące świadczenia rodzinne oraz fundusz alimentacyjny wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy, co pozwala na sprawną obsługę techniczną wykonywanych zadań.

(akta kontroli str. 51)

Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń alimentacyjnych składane są bezpośrednio u pracownika merytorycznego. Są one ewidencjonowane oraz opatrywane datą wpływu. Pracownik dokonuje weryfikacji wniosków wraz z załącznikami, a następnie przygotowuje projekty decyzji administracyjnych.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika GOPS wszystkie decyzje odmowne, a także korespondencja związana z działaniami wobec dłużników (w tym, decyzje dotyczące zwrotu przez dłużnika należności z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego) doręczane są za pośrednictwem Poczty Polskiej ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Ze względu na oszczędności decyzje przyznające świadczenia wysyłane są listem poleconym (poprzez książkę nadawczą) bez tzw. „zwrotek” albo odbierane osobiście. Potwierdzenie odbioru przesyłki bez „zwrotki” pracownik może też sprawdzić na internetowej stronie: www.poczta-polska.pl w zakładce: śledzenie przesyłek.

Kontrolujący do powyższych wyjaśnień odniósł się pozytywnie.

(akta kontroli str. 52)

Dokumentacja wierzycieli, tj.: wnioski o ustalenie świadczeń wraz z wymaganymi załącznikami, decyzje administracyjne oraz inne pisemne informacje niezbędne w indywidualnych sprawach umieszczane są do teczek osobowych, wpinanych do segregatorów. Dokumenty dłużników alimentacyjnych, podobnie jak w przypadku wierzycieli, umieszczane są również w indywidualnych, ponumerowanych teczkach osobowych i wpinane do segregatorów

wg właściwości ze względu na organy właściwe dłużników. Wywiady alimentacyjne znajdują się w oddzielnym segregatorze. Powyższą dokumentację przechowuje się w zamykanych szafach aktowych.

(akta kontroli str. 53)

Ponadto Ośrodek prowadzi m.in. ;

- Dziennik korespondencji,
- Rejestry pism przychodzących i wychodzących,
- Rejestr dłużników alimentacyjnych,
- Rejestr wywiadów alimentacyjnych,
- Rejestr przyznanych kwot.

(akta kontroli str. 54)

W okresie objętym kontrolą pracownikiem merytorycznym, zajmującym się obsługą funduszu alimentacyjnego oraz podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych była pani Marzena Kozłowska, zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy. Pisemne informacje Kierownika GOPS wskazują, że w ramach etatu p. Marzena Kozłowska wykonuje zadania zlecone, wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zadania własne gminy w zakresie obsługi stypendiów szkolnych. Z wyjaśnień kierownika kontrolowanej jednostki wynika, że ½ etatu pracownika finansowana jest ze środków własnych Ośrodka.

(akta kontroli str. 19)

W kontrolowanym okresie pracownik merytoryczny uczestniczył m.in. w następujących szkoleniach, związanych z podwyższaniem stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku:

- „Świadczenia rodzinne 2013 – nowelizacja.”
- „Windykacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego i nienależnie wypłaconych świadczeń.”

(akta kontroli str. 55-62)

Z dokumentacji przedstawionej kontrolującej wynika, że GOPS podpisał umowę z Sygnity Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie na udzielenie licencji na korzystanie z „Oprogramowania do obsługi Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Modułu Windykacje ” wraz z jego utrzymaniem. Tym samym w kontrolowanym okresie w GOPS obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 63-71)

Organ właściwy dłużnika i organ właściwy wierzyciela mogą gromadzić i przetwarzać w zakresie określonym w ustawie dane osobowe osób składających wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin. W związku z powyższym 17 września 2009 r. Ośrodek zgłosił zgłoszenie zbioru danych do rejestracji w ogólnokrajowym, jawnym rejestrze danych osobowych, prowadzonym przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zbiorów danych osobowych o nazwie: „Fundusz Alimentacyjny”. Kontrolerowi przedstawiono zaświadczenie z dnia 27 marca 2009 r., potwierdzające zarejestrowanie zbiorów danych osobowych o nazwie: „Fundusz Alimentacyjny” i „Świadczenia rodzinne” w jednym systemie operacyjnym: „Świadczenia rodzinne”

Pracownik merytoryczny posiada imienne upoważnienia Kierownika GOPS do przetwarzania danych osobowych, a także upoważnienie do korzystania z udostępnionych danych osobowych beneficjentów znajdujących się w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie poprzez platformę komunikacyjną.

(akta kontroli str. 72-83)

Zgodnie z art. 8a ustawy organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest przekazywać do biura informacji gospodarczej, informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Kontrolującej okazano dokumenty potwierdzające posiadanie umowy abonamentowej z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu.

W związku z powyższym kierownik kontrolowanej jednostki posiada imienne upoważnienie do przekazywania w imieniu i na rzecz gminy informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych do InfoMonitor SA.

(akta kontroli str. 33, str. 38, str. 84-93)

Zgodnie z założeniami kontroler dokonał doboru próby określając, że kontroli poddanych będzie losowo wybranych:

I) co najmniej 10 % wszystkich prowadzonych postępowań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zwrotu wypłaconych świadczeń i uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,

II) co najmniej 10 % akt dłużników alimentacyjnych w zakresie oceny podejmowanych wobec nich działań.

Łącznie, w bloku tematycznym dotyczącym analizy prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zwrotu wypłaconych świadczeń i uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w bloku tematycznym związanym z analizą podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych **kontroli poddano 37 spraw.**

I. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedwabnie skontrolowano 23 losowo wybrane sprawy w zakresie postępowań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zwrotu wypłaconych świadczeń oraz uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, co stanowi 31,5 % ogółu spraw prowadzonych przez Ośrodek z tego zakresu.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

- 10 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym 1 postępowanie w sprawie odmowy świadczeń),
- 9 postępowań administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń alimentacyjnych,
- 4 postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

(akta kontroli str. 94-99, str. 100, str. 104)

W przypadku skontrolowanych decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, wystawionych przez organ właściwy dłużnika, tj. Wójta Gminy Jedwabno, kontroler poprosił o wyjaśnienia związane z przedłużającym się postępowaniem administracyjnym w powyższym zakresie.

Kierownik GOPS pisemnie wskazała powody zaistniałej sytuacji. Dłużnicy, którzy nie stawili się na pierwsze wezwanie w celu przeprowadzenia z nimi wywiadu, wzywani byli w tym celu po raz drugi, co wydłużało podjęcie wobec nich kolejnych działań. Ponadto, w kontrolowanym okresie pojawiły się wątpliwości, co do zasadności wystawiania decyzji uznających dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w sytuacji, gdy dłużnikowi decyzję taką wystawiono już w poprzednim okresie świadczeniowym. Wątpliwości te były także powodem wydłużenia się postępowania administracyjnego w powyższym zakresie i po ich wyjaśnieniu na spotkaniu roboczym w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim, pracownik merytoryczny prowadził ustawowe działania wobec dłużników bez zbędnej zwłoki.

Tym samym nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w powyższym zakresie.

(akta kontroli str. 108-110)

II. Analiza podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Kontroli poddano również losowo wybrane akta 14 dłużników alimentacyjnych w zakresie oceny podejmowanych wobec nich działań, co stanowi 25 % liczby dłużników ogółem.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz pod kątem ich terminowości.

Kontroli i analizie poddano:

- 3 akta dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela i dłużnika jest Wójt Gminy Jedwabno,
- 4 akta dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym, ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela jest wójt/burmistrz/prezydent innej gminy, a dłużnika Wójt Gminy Jedwabno,
- 7 akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym, ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela jest Wójt Gminy Jedwabno, a dłużnika wójt/ burmistrz/prezydent innej gminy.

(akta kontroli str.105-107)

Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w powyższym zakresie.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Grzegorz Kluge
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski